

° **ĐỔI MỚI CÁCH TIẾP CẬN TRONG XÂY
DỰNG LUẬT HỖ TRỢ DOANH NGHIỆP
NHỎ VÀ VỪA**

TS. Phạm Thị Thu Hằng

Tổng thư ký.

Phòng Thương mại và Công nghiệp Việt Nam

David and Goliath

TIẾP CẬN TRONG XÂY DỰNG LUẬT HỖ TRỢ DNNVV

- DNNVV ở mọi quốc gia thế giới đều cần sự trợ giúp - để vượt những cản trở do **quy mô nhỏ** gây ra.
- Việc Ban hành Luật hỗ trợ DNNVV - là để thay đổi hành vi của các cơ quan, tổ chức, cá nhân doanh nghiệp (kể cả DN lớn lẫn DNNVV) trong việc thúc đẩy phát triển DNNVV, tạo hiệu quả cho nền kinh tế.

CÂU HỎI ĐẶT RA LÀ

1. Các giải pháp chính sách hỗ trợ DNNVV của Nhà nước từ trước đến nay đã đủ để giải quyết các vấn đề phát triển DNNVV chưa?

- Nếu chưa thì vì sao?

2. Các giải pháp mới đưa ra trong Luật hỗ trợ DNNVV liệu có tạo được sự đột phá trong phát triển DN hay không?

- Cách tiếp cận có gì mới?

- Cần tập trung vào những nhóm giải pháp nào?

- Chúng có thể thực sự giải quyết được những hạn chế do quy mô nhỏ của DN gây ra hay không?

BÀI HỌC TRONG CÁCH TIẾP CẬN XÂY DỰNG LUẬT HỖ TRỢ DNNVV : Về mục tiêu và nội dung.

- ❑ **Mục tiêu của Luật DNNVV phải thật rõ ràng:** Thúc đẩy tăng trưởng, nâng cao năng lực cạnh tranh của động DN , phục vụ cho một cơ cấu phát triển thích hợp và tiên tiến.
- ❑ **Nội dung của Luật :** tập trung, nhấn mạnh vào những điểm mà các Luật khác không giải quyết được.
 - Hỗ trợ khởi sự doanh nghiệp một cách căn bản.*
 - Chủ trọng nâng cao năng suất lao động, hỗ trợ ứng dụng công nghệ;*
 - Đảm bảo thị trường cho DNNVV thông qua Chế độ mua sắm công, hiện đại hóa hệ thống phân phối.*
 - Tăng cường hợp tác giữa DNNVV thông qua cụm DN và thúc đẩy mua bán sáp nhập;*
 - Tạo môi trường cạnh tranh lành mạnh giữa DNNVV và DN lớn.*
 - Lập các Quỹ hỗ trợ có khả năng huy động vốn bằng nhiều hình thức.*

BÀI HỌC TRONG CÁCH TIẾP CẬN XÂY DỰNG LUẬT HỖ TRỢ DNNVV: Về hình thức

- ❑ Làm rõ trách nhiệm của các cơ quan nhà nước và của cả DNNVV;
- ❑ Hạn chế hình thức hỗ trợ trực tiếp từ cơ quan Nhà nước tới DNNVV và bao cấp (trợ giá, giảm lãi suất, giảm chi phí đầu vào)
- ❑ Xây dựng Kế hoạch hỗ trợ DNNVV trên cơ sở trao đổi thảo luận với các tổ chức liên quan và được trình lên Quốc hội
- ❑ Xúc tiến hỗ trợ từng ngành căn cứ vào ưu tiên trong chuyển dịch cơ cấu kinh tế- theo Chương trình.
- ❑ Khuyến khích các HH doanh nghiệp, DN lớn , Ngân hàng, Các nhà đầu tư cơ sở Hạ tầng có sản phẩm , dịch vụ phù hợp cho DNNVV
- ❑ Khuyến khích các DN tham gia các hiệp hội, các hoạt động liên kết

NHỮNG VẤN ĐỀ CẦN THẢO LUẬN THÊM ĐỐI VỚI DỰ THẢO LUẬT HỖ TRỢ DNNVV

VỀ CÁC KHÁI NIỆM VÀ TÍNH NHẤT QUÁN

☐ Chuẩn hóa các khái niệm:

Khái niệm riêng: Công thông tin quốc gia hỗ trợ DNNVV;
Tuần lễ DNNVV quốc gia...

Khái niệm chung:

- Hiệp hội là tổ chức đại diện cho DNNVV?
- Cơ sở làm việc chung, cơ sở ương tạo doanh nghiệp (đăng ký hoạt động theo quy định nào?).
- Chuỗi cung ứng sản phẩm quốc gia?

☐ Tính thống nhất giữa các điều khoản trong Luật hỗ trợ DNNVV.

Tổ chức Tuần lễ DNNVV là tập hợp các hoạt động dịch vụ hỗ trợ DNNVV, do vậy cần để các HH doanh nghiệp quyết định về thời gian và hình thức phù hợp.

VỀ CÁC NGUYÊN TẮC HỖ TRỢ

❑ **Cản trở với nguyên tắc hỗ trợ “ có chọn lọc”.**

‘Doanh nghiệp nhỏ và vừa phải đáp ứng các điều kiện của từng nội dung, chương trình hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa. Tại cùng một thời điểm, trường hợp doanh nghiệp nhỏ và vừa đồng thời đáp ứng các điều kiện khác nhau về cùng một nội dung hỗ trợ thì doanh nghiệp được lựa chọn áp dụng mức hỗ trợ theo quy định có lợi nhất.’

- Dư âm của cơ chế “ xin cho” .
- Các DNNNV sẽ phải “ điều chỉnh “ (thậm chí cho quy mô nhỏ đi) để phù hợp với các điều kiện ;
- Một số hỗ trợ, ưu đãi dựa trên điều kiện già định.
- Nhiều chương trình có nội dung hình thức , trùng lặp, doanh nghiệp sẽ không biết đâu là mức hỗ trợ theo quy định là “ có lợi nhất”;
- Cơ chế “ trợ giá ” có thể bóp méo thị trường.
- “Hỗ trợ một phần chi phí “ là TRỰC TIẾP hay GIÁN TIẾP
- Chi phí để “ Tiếp cận hỗ trợ” ? nhất là khi “ phần hỗ trợ chi phí” của Nhà nước thường được giải ngân theo quy định của Luật Ngân sách – không linh hoạt .

VỀ CÁC CHÍNH SÁCH HỖ TRỢ DNNVV KHI TIẾP CẬN CÁC NGUỒN LỰC

❑ **Các nguồn lực:**

- Tài chính, mặt bằng sản xuất, công nghệ; thị trường; nguồn nhân lực; dịch vụ hỗ trợ

❑ **Các quy định về hỗ trợ DNNVV trong quá trình tiếp cận các nguồn lực phải hướng tới đảm bảo:**

- *Tính sẵn có của nguồn lực (ví dụ: Vốn vay với cơ chế bảo lãnh phù hợp; mặt bằng sản xuất ở khu công nghiệp có diện tích nhỏ, nhà xưởng được xây sẵn để cho thuê...)*
- *Khả năng chi trả: giá cả hợp lý*
- *Mức độ dễ dàng khi tiếp cận: thông tin và quy trình tiếp cận rõ ràng, minh bạch, thuận lợi*

Điều 10. Hỗ trợ tiếp cận tín dụng

Chính xác phải là: hỗ trợ tiếp cận nguồn tài chính (qua tín dụng, quỹ đầu tư, thuê mua tài chính.....). Dự địa chính sách còn rất lớn :

- ❑ Cần bổ sung giải pháp khuyến khích các tổ chức tài chính, tín dụng phát triển các sản phẩm phù hợp cho DNNVV; *tăng tỷ lệ dư nợ cho vay đối với doanh nghiệp nhỏ và vừa*
- ❑ Đa dạng hóa các hình thức hỗ trợ DNNVV thông qua phát triển các Quỹ đầu tư tư nhân (bao gồm Quỹ đầu tư mạo hiểm, Quỹ thiên thần, Quỹ Thách thức...)
- ❑ Đẩy mạnh giải pháp thúc đẩy cho vay tín chấp / thông qua hệ thống đánh giá định mức tín nhiệm .
- ❑ Cần có quy định chi tiết về khoản 2, điều 11: *Nhà nước thông qua chính sách thuế để khuyến khích các tổ chức, cá nhân đầu tư vào doanh nghiệp nhỏ và vừa và HỖ TRỢ PHI TÀI CHÍNH CHO DNNVV theo quy định của pháp luật.*

VỀ CÁC CÔNG CỤ ƯU ĐÃI VỀ THUẾ VÀ CHI PHÍ TRONG CHÍNH SÁCH HỖ TRỢ DNNVV

- ❑ Nguy cơ lạm dụng một số công cụ hỗ trợ:

Điều 12. Hỗ trợ mặt bằng sản xuất kinh doanh.

*Nguy cơ lạm dụng “ công cụ thuế” để ưu đãi –**dựa trên giả định rằng khu công nghiệp đó được lấp đầy**”, trong khi Các nhà đầu tư kinh doanh phát triển hạ tầng các khu công nghiệp cần hỗ trợ nguồn vốn đầu tư rẻ / có thể vay vốn từ Quỹ hỗ trợ DNNVV.*

Điều 13. Hỗ trợ nâng cao năng lực công nghệ,

*Nguy cơ lạm dụng công cụ ‘ **hỗ trợ một phần chi phí** ’ mà không có công cụ hỗ trợ bổ sung khác.*

Đồng thời cần xác định rõ , phần chi phí này hỗ trợ TRỰC TIẾP HAY GIÁN TIẾP cho DNNVV (hay thông qua các chương trình , dự án)

Điều 14. Hỗ trợ xúc tiến, mở rộng thị trường

- Nhà nước khuyến khích phát triển **hệ thống chuỗi phân phối sản phẩm quốc gia** : **Tính tương đồng của các hoạt động kinh doanh để áp dụng cùng một điều khoản ưu đãi (ở điều 12, khoản 2)**
 - *Kinh doanh chuỗi phân phối sản phẩm quốc gia - có giống kinh doanh khu làm việc chung, cung cấp dịch vụ hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ.*
 - *Ưu tiên cung ứng sản phẩm : ai ưu tiên ai, ưu tiên bằng cái gì ?*
- **Quy định về việc dành cho DNNVV tham gia gói thầu sử dụng NSNN dưới 5 tỷ sẽ “ vô tình “** khuyến khích gom các gói thầu nhỏ thành gói thầu lớn và không rõ DNNVV được chỉ định thầu hay phải đấu thầu cạnh tranh như các DN lớn khác.
 - **Nên quy định:** Chính phủ hàng năm dành tối thiểu tỷ lệ nhất định (ví dụ 20%) trị giá hợp đồng mua sắm công cho các DNNVV (tổ chức đấu thầu riêng giữa các DNNVV); và ưu tiên cho các DN lớn sử dụng nhà thầu phụ là DNNVV trong đấu thầu mua sắm công.

VỀ NHIỆM VỤ HỖ TRỢ DNNNN CỦA VCCI VÀ CÁC HIỆP HỘI DN

- Xác định rõ tổ chức quốc gia đại diện cho cộng đồng doanh nghiệp Việt Nam cụ thể là VCCI là cơ quan đối thoại, tham vấn với các cơ quan Nhà nước về xây dựng và THỰC THI các chính sách phát triển DNNVV theo Luật này.
- Quy định rõ việc miễn thuế TNDN đối với các dịch vụ xúc tiến của các hiệp hội DN

TÍNH RÕ RÀNG, MINH BẠCH CỦA CÁC QUY ĐỊNH

□ Chương trình hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa

- Đặt tên các chương trình hỗ trợ DNNVV một cách ngắn gọn với mục tiêu rõ ràng.
- Làm rõ tính hệ thống, nhất quán của các chương trình hỗ trợ DNNVV (Theo chuỗi giá trị? Theo các giai đoạn tăng trưởng của DN? Theo định hướng tái cấu trúc...)
- Tính kế thừa và lồng ghép với các chương trình chương trình hỗ trợ DN hiện có.

□ Công khai hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa:

Quy định cụ thể hơn:

- về **nội dung** cần công khai;
- **hình thức** (bắt buộc bằng tất cả các hình thức hay chỉ cần 1 trong các hình thức quy định);
- **thời gian** (30 ngày sau khi phê duyệt chương trình, kế hoạch) vậy công khai về kết quả đánh giá thực hiện và các thông tin liên quan khác thì khi nào?.

Có câu chuyện thắng - thua

Có câu chuyện thua - thua

Có câu chuyện cùng thắng

**Xin chân thành cảm ơn
ý kiến tham gia thảo luận của các
quý vị đại biểu!**